

7. Butz G. Long-term telemetric measurement of cardiovascular parameters in awake mice: a physiological genomics tool / G. Butz, M. Davisson, L. Robin / *Physiol. Genomics*. – 2001. – N5. – P. 89–97.

8. Garner P. Mobil telecare – a mobile support system to aid the provision of community-based care / P. Garner, M. Collins, K. Cameron // *Journal Telemedicine and Telecare*. – 1996. – Vol. 2. – P. 39–42.

9. Gross V. Long-term blood pressure telemetry in AT2 receptor-disrupted mice / V. Gross, A.F. Milia, R. T. Plehm et al. // *Journal of Hypertension* – 2000. – N18. – P. 955–961.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2015

УДК 619:616.995.1:636.1

Гугосьян Ю. А., аспірант* (E-mail: y.gugosyan@gmail.com)

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна

ПОШИРЕННЯ АСОЦІАТИВНИХ НЕМАТОДОЗІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО КАНАЛУ КОНЕЙ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Наведено дані щодо поширення нематодозів шлунково-кишкового каналу коней у господарствах Дніпропетровської області. Визначено показники екстенсивності та інтенсивності інвазії. Зареєстровано асоціативний перебіг гельмінтозів.

*Встановлено, що інвазованість коней збудниками нематодозів шлунково-кишкового каналу складає 54,84 %. Найбільш розповсюдженими гельмінтозами є стронгілятози органів травлення – 46,45 % та сронгілоїдоз – 36,77 %. Рідше реєструють параскароз – 6,77 % та оксіуроз – 1,94 %. Інтенсивність інвазії становить: *Strongylus spp.* – 65,01±11,33 яєць/г фекалій, *Strongyloides westeri* – 53,12±9,42 яєць/г фекалій, *Parascaris equorum* – 12,34±3,54 яєць/г фекалій.*

Поліінвазії реєструються частіше (67,60 %), ніж моноінвазії (32,40 %). В структурі моноінвазій найбільш поширені є шлунково-кишкові стронгіляти. Змішані інвазії представлені переважно збудниками стронгілятозів та сронгілоїдозу.

Ключові слова: *коні, стронгілятози, сронгілоїдоз, параскароз, оксіуроз, поширення, гельмінтози, моноінвазія, поліінвазії, інтенсивність інвазії, екстенсивність інвазії*

УДК 619: 616.995.1: 636.1

Гугосьян Ю. А., аспірант

Полтавская государственная аграрная академия, г. Полтава, Украина

РАСПРОСТРАНЕНИЕ АССОЦИАТИВНЫХ НЕМАТОДОЗОВ ЖЕЛУДОЧНО-КИШЕЧНОГО ТРАКТА ЛОШАДЕЙ В ДНЕПРОПЕТРОВСКОЙ ОБЛАСТИ

Приведены данные относительно распространения нематодозов желудочно-кишечного тракта лошадей в хозяйствах Днепропетровской области. Определены показатели экстенсивности и интенсивности инвазии. Зарегистрировано ассоциативное течение гельминтозов.

*Установлено, что инвазированность лошадей нематодозами желудочно-кишечного тракта составляет 54,84 %. Наиболее распространенными гельминтозами являются стронгилятозы органов пищеварения – 46,45 % и сронгилоидоз – 36,77 %, несколько менее параскароз – 6,77 % и оксиуроз – 1,94 %. Интенсивность инвазии при этом составляет *Strongylus spp.* – 65,01±11,33 яиц/г фекалий, *Strongyloides westeri* – 53,12±9,42 яиц/г фекалий, *Parascaris equorum* – 12,34±3,54 яиц/г фекалий.*

* Науковий керівник – д. вет. н., доцент Євстаф'єва В. О.

Гугосьян Ю. А., 2015

Полиинвазии регистрируются чаще (67,60 %), чем моноинвазии (32,40 %). В структуре моноинвазий наиболее распространены являются кишечные стронгилятозы. Смешанные инвазии представлены преимущественно возбудителями стронгилятозов и стронгилоидоза.

Ключевые слова: лошади, стронгилятозы, стронгилоидоз, параскароз, оксиуроз, распространение, гельминтозы, моноинвазия, полиинвазии, интенсивность инвазии, экстенсивность инвазии

UDC 619: 616.995.1: 636.1

Gygosyan Y., postgraduate student
Poltava State Agrarian Academy, m. Poltava, Ukraine

SPREADING ASSOCIATIVE NEMATODOSIS OF THE GASTROINTESTINAL TRACT OF HORSES IN DNIPROPETROVSK REGION

The research regarding the spreading of nematodosis gastrointestinal tract of horse farms in the Dnipropetrovsk region. Identified extensiveness and intensity of infestation. Registered associative manifestation of helminthosis.

Determined that infestation of horses by nematodosis of gastrointestinal tract is 54,84 %. The most common helminthosis is strongylatosis of the digestive system – 46,45 % and strongyloidosis- 36,77 %, less common paraskarosis – 6,77 % and oxyurosis – 1,94 %. The intensity of infestation for Strongylus spp. – 65,01±11,33 eggs/g faeces, Strongyloides westeri – 53,12±9,42 eggs/g faeces, Parascaris equorum – 12,34±3,54 eggs/g faeces.

Mixed nematodoses recorded more often (67.60 %) than mono infestation (32.40 %). The structure of mono invasions is the most common presented by gastrointestinal strongylatosis. Mixed infestations are mostly presented by strongylatosis and strongyloidosis.

Key words: horses, strongylatosis, strongyloidosis, paraskarosis, oxyurosis, distribution, worm infestations, mono invasion, mixed nematodosis, intensity of invasion, extensiveness of invasion.

Вступ. Сучасне конярство, яке активізувало свій розвиток після довгих десятиліть значного занепаду, - це не лише сільськогосподарський напрямок вирощування коней, але й їх використання задля естетичного задоволення і фізичного виховання людей - як іпотерапія [1, 6].

Однак, нерідко у конегосподарствах виникають захворювання однокопитних тварин, зокрема паразитарні, які спричинюють порушення функцій окремих систем і органів або й загального стану їх організму. Висока її є, інколи, причиною загибелі коней, особливо молодняка [5].

Аналіз наукової літератури підтверджує, що у ряді регіонів України є неблагополучні господарства щодо гельмінтозів коней. Так, Ю. Ю. Довгій (2013), О. А. Згозінська (2014) вказують, що на території Житомирської та Київської областей гельмінтози коней є поширеними із ЕІ до 100 % [2, 3]. Г. О. Лук'янова (2011), М. В. Галат (2010) – наголошують на частому реєструванні змішаних гельмінтозів, асоціації яких налічують два і більше видів гельмінтів [4].

Дослідження А. В. Ткаченка (2009) підтверджують складність перебігу стронгілоїдозної інвазії в асоціації із гельмінтозами шлунково-кишкового каналу змінами у морфологічних і біохімічних показниках крові [5].

Мета роботи полягала в аналізі поширення змішаних нематодозів шлунково-кишкового каналу в господарствах Дніпропетровської області. Для цього ми вивчили видовий склад та асоціації гельмінтів кишечника коней у господарствах за різних типів утримання.

Матеріали і методи. Дослідження проводили в період з січня по вересень 2015 року, в умовах кінно-спортивних шкіл, клубів та приватних коневласників. Матеріалом для досліджень слугували фекалії коней різних вікових груп та порід. Рівень інвазованості тварин визначали за показниками екстенсивності (ЕІ, %) та інтенсивності інвазії (І, екз. яєць в 1 г фекалій).

Діагноз на гельмінтози проводили овоскопічно флотаційним методом за Котельниковим і Хреновим. Культивування личинок гельмінтів проводили за Величкіним, з подальшою ларвоскопією за Берманом. Інтенсивність інвазії визначали шляхом підрахунку кількості яєць в 1 г фекалій за методом Трача. Всього обстежено 310 тварин, досліджено 373 проби фекалій.

Результати досліджень. З аналізу результатів досліджень ми зареєстрували, що на території Дніпропетровської області у господарствах різних форм утримання коней найбільш поширеними є збудники нематодозів шлунково-кишкового каналу: стронгілятозів – *Strongylus spp.* і стронгілоїдозу – *Strongyloides westeri*, дещо менше параскарозу – *Parasacaris equorum* та оксіурозу – *Oxyuris equi*. Із збудників стронгілятозів шлунково-кишкового каналу підтверджено паразитування видів – *Trichonema spp.*, *Strongylus vulgaris*, *Strongylus edentatus*, *Strongylus equinus*.

Інвазованість коней збудниками гельмінтозів у середньому становила 54,84 %, ЕІ стронгілятозної інвазії склала – 46,45 %, стронгілоїдозу – 36,77 %, параскарозу – 6,77 %, оксіурозу – 1,94 % (рис.1).

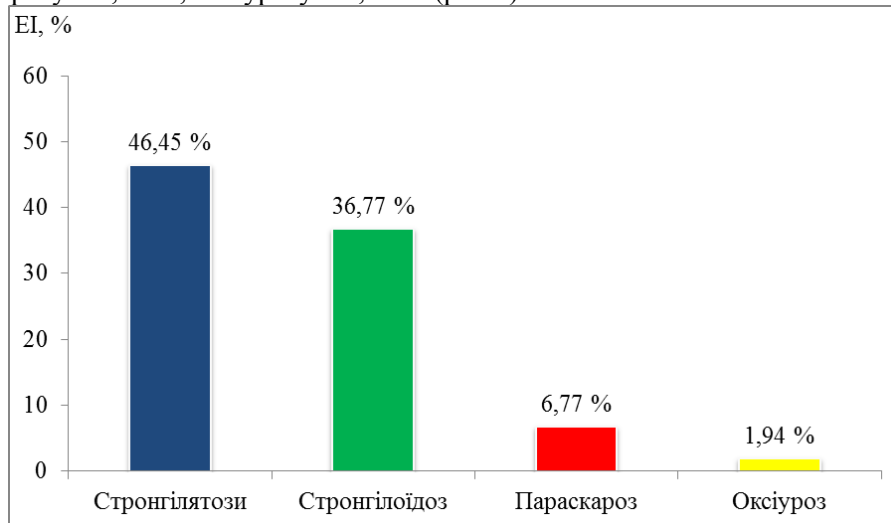

Рис. 1. Інвазованість коней збудниками нематодозів шлунково-кишкового каналу в Дніпропетровській області

Інтенсивність інвазії в середньому становила за стронгілятозної інвазії $65,01 \pm 11,33$ яєць/г, стронгілоїдозу – $53,12 \pm 9,42$ яєць/г, параскарозу – $12,34 \pm 3,54$ яєць/г фекалій.

Отримані дані свідчать про значне поширення стронгілятозів органів травлення та стронгілоїдозу коней. Це, на нашу думку, пов'язано із стійлово-вигульним типом утримання коней у досліджуваних господарствах та тривалим використанням незмінних пасовищ. Параскарозну інвазію реєстрували рідше – 21 випадок (6,77 %), переважно у молодих коней та конематок.

Встановлено, що з виявлених нематодозів коней більшу частину становили змішані інвазії, асоціацію яких склали два або три збудники – 67,60 %. Моноінвазії реєстрували у 32,40 % випадків, з них: стронгілятозів – 21,80 %,

стронгілоїдозу – 7,66 %, параскарозу – 2,94 %. Оксіурозну моноінвазію не реєстрували. Найбільш часто відмічали асоціацію двох збудників, а саме: *Strongylus spp.* та *Strongyloides westeri* – 50,00 %, *Strongylus spp.* і *Parascaris equorum* – 4,70 %, *Strongyloides westeri* та *Parascaris equorum* – 2,35 %. Асоціацію із трьох збудників реєстрували рідше: *Strongylus spp.* + *Strongyloides westeri* + *Parascaris equorum* – 8,80 %; *Strongylus spp.* + *Strongyloides westeri* + *Oxyuris equi* – 1,75 % (рис. 2).

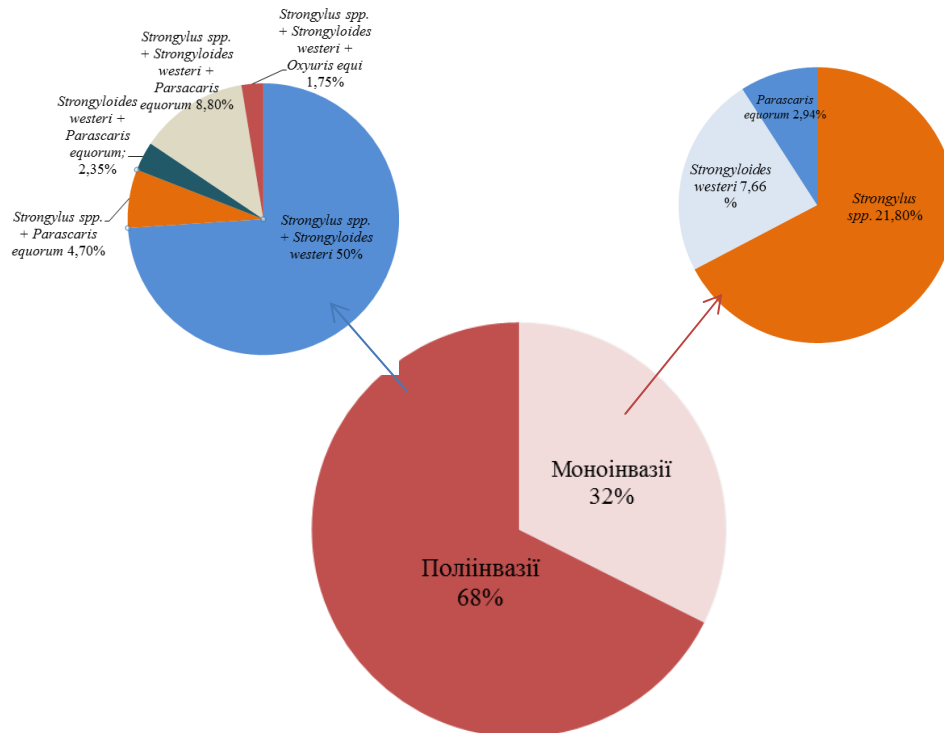

Рис. 2. Екстенсивність моно- та поліінвазії коней у господарствах Дніпропетровської області

Одержані дані екстенсивності та інтенсивності нематодозних інвазій вказують, що стронгілятози шлунково-кишкового каналу та стронгілоїдоз є найбільш розповсюдженими гельмінтозами коней на території Дніпропетровської області. Їх збудники реєструються як у вигляді моно-, так і поліінвазій.

Висновки: 1. У конегосподарствах Дніпропетровській області різної технології утримання коней збудниками гельмінтозів шлунково-кишкового каналу є *Strongylus spp.*, *Strongyloides westeri*, *Parascaris equorum* та *Oxyuris equi.*, з яких найпоширенішими встановили представників підрядів *Strongylata* і *Rhabditata*.

2. Середня інвазованість коней збудниками гельмінтозів шлунково-кишкового каналу становила 54,84 %, із них у 67,60 % – асоційовані інвазії.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні сезонності та вікової динаміки гельмінтозів коней, розробці ефективних методів діагностики та профілактики.

Література

1. Галат М. В. Змішані інвазії коней (поширення, діагностика, лікування): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. вет. наук: спец. 16.00.11 «Паразитологія» / М. В. Галат. – Київ, 2010. – 17 с.

2. Довгій Ю. Ю. Паразитози шлунково-кишкового тракту коней (епізоотологія, патогенез, діагностика та лікування) / Ю. Ю. Довгій, І. П. Лігоміна, С. В. Фурман, І. В. Чала, Д. В. Фещенко, О. А. Згозінська // Наукові читання – 2013: наук.-теорет. зб. / ЖНАЕУ. – Житомир: ЖНАЕУ, 2013. – Т. 2. – С. 55–56.

3. Згозінська О. А. Нематодози шлунково-кишкового тракту коней (поширення, патогенез, діагностика та лікування): автореф. дис ... к. вет. н. / – Київ, 2014. – 21 с.

4. Лук'янова Г. О. Асоціативні інвазії коней: імунологічні та патогенетичні зміни: автореф. дис... д-ра вет. наук: 16.00.11 /; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2011. – 36 с.

5. Ткаченко А. В. Влияние стронгилоидозной инвазии на морфологические, биохимические и иммунобиологические показатели крови и разработка методов их коррекции при терапии лошадей: автореф. дис. на соиск. уч. степени к. биол. наук: спец. 03.00.19 «Паразитология» Всерос. науч.-иссл. ин-т вет. энтомологии и арахнологии. – Тюмень, 2009. – 18 с.

6. Шендрик Л. І. Епізоотологія, діагностика та лікування коней за стронгілоїдозу у зоні степового Придніпров'я / Л. І. Шендрик, Ю. А. Гугосьян, А. М. Громихіна // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва. – 2013. – Вип. 188 (4). – С. 87–92.

Стаття надійшла до редакції 14.09.2015

УДК 636.598

Гута З. А., аспірант[©]

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького*

ДО МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ФУМОНІЗИНІВ НА ОРГАНІЗМ ТВАРИН ТА ПТИЦІ

У статті вивчено вплив фумонізинів на організм тварин і птиці. Проаналізовано літературні дані зарубіжних і вітчизняних науковців стосовно етіології та патогенезу мікотоксикозів у сільськогосподарських тварин і птиці. Наведено класифікацію мікотоксинів. Встановлено, що після споживання кормового продукту сільськогосподарськими тваринами мікотоксини чинять негативний вплив на показники продуктивності і фізіологічний стан тварин. Здійснено детальний аналіз фумонізинів. Окремо розкрито питання патогенезу фумонізинів на організм свиней, жуйних, коней та птиці. Фуманізени залежно від їхньої природи, концентрації у раціоні, виду тварини, віку, умов годівлі та стану імунітету проявляються: зниженням продуктивних параметрів сільськогосподарських тварин і птиці; зниженням ефективності використання кормів на виробництво продукції; порушенням репродуктивно-відтворювальних функцій; ослабленням імунної системи організму; підвищенням сприйнятливості до захворювань різної етіології; збільшенням матеріальних витрат на лікування та профілактичні заходи.

Ключові слова: фармакологія, токсикологія, мікотоксикози, мікотоксини, фумонізени, корми, свині, коні, птиця.

УДК 636.598

Гута З. А., аспірант

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
і біотехнологій імені С. З. Гжицького*

[©] Науковий керівник – д.вет.н., професор, член-кореспондент НААН Коцюмбас І. Я.
Гута З.А., 2015